
Konsultimi me publikun

“Shfytëzim hekur-nikeli me miniere nentokesore”

Shkurt 2017

1. PERSHKRIMI I PROJEKTIT

1.1 Qellimi i projektit

Shoqeria "North - Star Mining " Sh.p.k ben shfrytezimin e hekur -nikelit ne zonen Gurit te Kuq, Udenisht, Pogradec, Korce.

1.2 Objektivat e aktivitetit

Objektivi i pare i ketij aktiviteti do te jete te identifikojë ndikimet e mundshme negative mjedisore ketij instalime te cilat jane:

- Shkarkimet ne ujera nga procesi teknologjik
- Emetimet ne ajer dhe zhurmat
- Ndikimi ne flore/faune
- Mbetjet e gjeneruara nga procesi teknologjik
- Ndikime social-ekonomike
- Ndikim ne cilesine e jetes ne qendrat e banuara
- Ndikim ne rritjen e trafikut rrugor
- Ndikim ne peizazhin e zones

Objektivi I dyte I ketij aktiviteti eshte do te jete gjetja e alternativave qe jane me miqesore me mjedisin.

1.3 Vendodhja dhe karakteristikat fizike te projektit

Objekti ndodhet ne zonen Gurit te Kuq, Udenisht, Pogradec, Korce.



HARTA TOPOGRAFIKE E ZONES SE KERKUAR Shkalla 1:25000

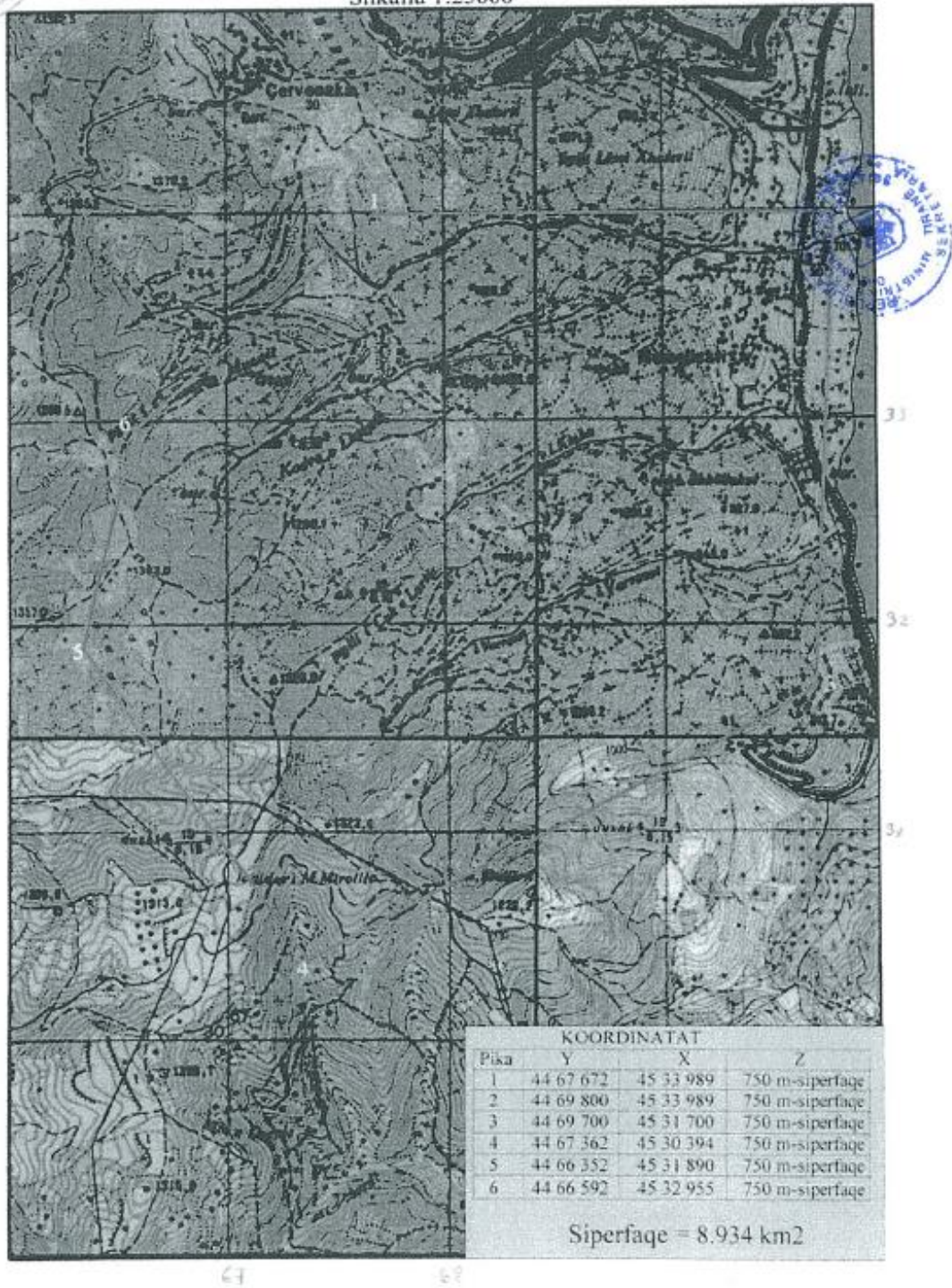


Fig.1 Vendodhja e objektit ne lidhje me rajonin dhe zonen industrial

1.4 Procesi teknologjik

Projekti i paraqitur nga Shoqeria " North - Star Mining " sh.p.k ka per qellim te pasqyroje ndikimet e mundeshme ne shendet dhe mjedis gjate nxjerrjes se mineralit te hekur - nikelit.

Nje synim tjetër është te percaktoje e rekomandoje masat teknike organizative per zbutjen e ndikimeve negative qe mund te krijohen gjate zhvillimit te aktivitetit. Objekti ndodhet ne zonen Gurit te Kuq, Udenisht, Pogradec, Korce

Ne hapjen dhe shfrytezimin e minieres se hekur - nikelit shoqeria ka marre te gjitha masat per zbatimin me perpikmeri te projektit te hartuar per te siguruar nje zhvillim normal te procesit te nxjerrjes dhe transportit te hekur-nikelit pa demtuar mjedisin. Per te realizuar respektimin e mjedisit dhe per te ulur ndikimin e impaktit ne mjedis, shoqeria " North - Star Mining " sh.p.k, ka bere nje pune te kujdesshme kerkimore, gjeologjike, mineralo-petrografike dhe sedimentologjike. Shoqeria ka punuar ne realizimin e shfrytezimit te kesaj miniere me metoda, mjete dhe makineri bashkekohore. Lenda e pare per te cilen do te shfrytezohet zona eshte hekur-nikeli. Xeheroret hekur-nikelore vendosen mbi koren paresore te nikelsilikatit dhe kane morfologjine e trupave shume me te crregullt se ata te poshte shtruar. Paraqiten kryesisht ne trajte linzore me trashesi nga 1 m deri ne 6-8 m. Ndertohen nga hidrohematitet pelitike me trashesi nga 0 ne 3-4 m dhe me siper nga xeherore olitik me trashesi nga 1-2 m deri ne 6-8 m.

Nikeli mesatarisht eshte 1.1%, hekuri mesatarisht eshte 35.8%. trashesia e trupave xeherore luhetet nga 1 m ne 5.47 m. Mineralet e hekur -nikelit kane teksture shtresore, me strukture pelitomorfe dhe olitike, me ngjyre te kuqe ne te kuqerremte. Ne dukje nga ana e jashtme ngjajne me shtresat e kuqe konglomeratike kompakte. Pergjitheisht paraqiten kompakte me perjashtim te rasteve kur paraqiten me strukture pizolito bathore kompaktiteti bie dhe minerali mund te therrmohet. Xeheroret pelitomorfe si rregull jane me te pasur ne nikel dhe hekur ne krahasim me xeheroret oolitik. Eshte provuar se nikelit lidhet me shume me fraksionin e imet xeheror, i cili sherben edhe si lende cimentuese e oliteve.

Sistemi i shfrytezimit

- Pershkrim i sistemit te shfrytezimit qe aplikohet

Sistemet e shfrytezimit ne siperfaqe, klasifikohen sipas menyres se transportit te mbuleses ne stiva, menyra e kryerjes se punimeve te zbulimit dhe tipit te pranuar te mjetit te ngarkimit dhe transportit , ato klasifikohen:

- Sisteme shfrytezimi pa transport
- Sisteme shfrytezimi me transport
- Sisteme te kombinuara te shfrytezimit

Nga analiza qe u eshte bere ketyre tre sistemeve dhe krahasimi, eshte zgjedhur per te aplikuar sistemin e shfrytezimit me transport dhe me

shesh depozitim sepse eshte ekonomikisht dhe teknologjikisht me i pershtashem.

Sterili qe do te dale nga punimet e zbulimit, do te ngarkohet ne automjet me ane te mjetit te ngarkimit dhe do te transportohet ne vend depozitimet brenda kufijve te minieres. Shfrytezimi parashikon fillimin e punimeve nga larte poshte. Kjo menyre shfrytezimi lejon zhvillimin normal te punimeve te shfrytezimit duke krijuar siguri ne pune si dhe krijon mundesi per shfrytezim te njekohshem ne disa shkalle.

- Menyra e marrjes se shkalleve dhe nenshkalleve

Terreni i minieres ku pjerresia nuk eshte shume e madhe krijon mundesi per kryerje zbulimi dhe prodhimi njekohesisht ose kryerjen e zbulimit paralelisht ne te gjithe lartesine e shkalles prej 10 m, te ndare ne 5 feta me lartesi 5 m. Fillimisht kryhet zbulimi ne feten e pare deri sa zbulohet tavani i trupit. Me mbarimin e zbulimit ne feten e pare, fillon prodhimi i mineralit ne kete fete, nderkohe fillon zbulimi njekohesisht ne fetat 2,3,4 dhe 5, ballet e te cilave ne menyre te sinkronizuar zhvendosen detyrimisht me nje hap avancimi te diferencuar nga njeri tjetri jo me pak se 3 m, ose balli i avancimit te fetes 2 te jete jo me pak se 3 m, para avancimit te ballit te fetes 3 e keshtu me radhe. Gjate shfrytezimit te fetes 1 zbulohen revat ne feten 2, e keshtu me radhe deri te feta 5. Me shfrytezimin e fetes 5 krijohet skarpata ne gjendjen perfundimtare e cila ne rastin konkret eshte sa kendi i renies se trupit mineral qe njekohesisht eshte dhe kendi i shuarjes se skarpates ne gjendjen perfundimtare. Sipas kesaj skeme teknologjike prodhimi e zbulimi krijojne mundesi per te punuar njekohesisht ne disa fronte pune ne zbulim e prodhim, shfrytezim racional te kohes se punes se minatorit, zjarrmetarit dhe manovrave qe jane parashikuar per te punuar ne kete objekt.

- Punimet e rrezimit ne prodhimin e zbulimin e mineralit

Fortesia e shkembenjve sic u parashtrua me larte eshte e tille qe ben te domosdoshem perdorimin e punimeve me lende plasese. prodhimi i mineralit ne miniere eshte projektuar 60 000 ton/vit, duke rezervuar te drejten e shoqerise qe ne funksion te kerkesave te tregut te argumentojne rritjen e vellimit te prodhimit ose ne mungese tregu uljen e tij, ne programet vjetore qe harton dhe miraton ne organet pergjegjese. Ne projekt pashaportat e shpim plasjes i jane referuar sigurimit te prodhimit te mineralit prej 60 000 ton/vit dhe zbulimit prej 150 000 m³.

2 . IDENTIFIKIMI DHE VLERESIMI I NDIKIMEVE NE MJEDIS

2.1 Metodologjia

Vlerësimi i ndikimit në mjedis i një projekti të propozuar zhvillimi është vlerësimi i ndikimeve të rëndësishme, të mundshme, të asaj veprimtarie në mjedis.

Gjatë vlerësimit të ndikimit në mjedis kryhen identifikimi, përshkrimi dhe vlerësimi në mënyrën e duhur i ndikimit në mjedis të veprimtarisë, duke përcaktuar efektet e mundshme të drejtpërdrejta dhe jo të drejtpërdrejta mbi tokën, ujin, detin, ajrin, pyjet, klimën, shëndetin e njeriut, florën dhe faunën, peizazhin natyror, pasuritë materiale, trashëgiminë kulturore, duke pasur parasysh edhe lidhjet e tyre të ndërsjellta.

Me mbrojtje të mjedisit do të kuptojmë veprimtaritë të cilat zhvillohen duke pasur parasysh parimet baze të mbrojtjes së mjedisit të cilat janë:

- Parimet e mbrojtjes së mjedisit
- Parimi i zhvillimit të qëndrueshëm
- Parimi i parandalimit dhe marrja e masave paraprake
- Parimi i ruajtjes së burimeve natyrore
- Parimi i zëvendësimit dhe/ose kompensimi
- Parimi i përgjegjësisë së ndërsjellë dhe bashkëpunimit
- Parimi "Ndotësi paguan"
- Parimi i së drejtës për informim dhe i pjesëmarrjes së publikut
- Parimi i nxitjes së veprimtarive për mbrojtjen e mjedisit

Mbrojtja e mjedisit nënkupton mbrojtjen e integruar të përbërësve të mjedisit nga ndotja, si veçmas, ashtu dhe në kombinim, duke pasur parasysh ndërveprimet ndërmjet tyre dhe qysh në fazën e planifikimit të zhvillimit të një territori të caktuar.

- Mbrojtja e Përbërësve të mjedisit klasifikohet në:
 - Mbrojtja e ajrit
 - Mbrojtja e ujërave
 - Mbrojtja e tokës
 - Mbrojtja e natyrës
 - Ndryshimet klimatike

Ndikimet kryesore në mjedis nga funksionimi i këtij aktiviteti konsiston në vija të përgjithshme si më poshtë:

- Ndikim ne peizazhin e zones
- Emetimet ne ajer (gaze, grimca, aroma)
- Zhurmat dhe vibrimet
- Shkarkimet e lengeta
- Ndikimi ne flore/faune
- Mbetjet e gjeneruara dhe menaxhimi i tyre
- Ndikime socio-ekonomike
- Ndikim ne rritjen e trafikut rrugor

Mjedisi i ndikuar	Ndikimi	Shpjegim
Pejsazhi	Ndryshim i pejsazhit te zones	Pejsazhi eshte ndryshuar tashme me shfrytezimin e minieres dhe ndertimin e kantierit per kete qellim.
Toke	Ngjeshje e tokes	Do te kete ndikim ne strukturen e tokes perreth zones se aktivitetit. E gjithe siperfaqja e kantierit perfaqesohet nga shtresa hekur-nikeli pa mbulese toke vegjetale.
	Erozion i tokes	Nuk do te kete asnje ndikim ne erozionin e tokes perreth zones se aktivitetit. Siperfaqja e zones eshte pothuajse e rrafshet, e zhveshur nga toka dhe e stabilizuar.
	Ndotje e tokes	Shoqeria gjate aktivitetit te saj nuk do te kete shkarkime te lengeta apo te ngurta ne toke. Emisione te mundshme vajra dhe karburante qe mund te emetohen ne menyre aksidentale nga mjetet e transportit. Per kete keshillohet te merren masa emergjente pastrimi dhe bllokimi.
	Ndotje e ujerave siperfaqesor	Gjate aktivitetit te thyerjes se hekur-nikelit nuk pritet te kete ndikim ne ujerat siperfaqesore, duke qene se nuk ka shkarkime dhe i gjithe procesi ka te bej me punime mekanike ne therrmimin hekur-nikelit. Rasti i vetem mund te jete derdhje aksidentale te lubrifikanteve te mjeteve te punes. Vleresohet jo e rendesishme pasi shoqeria do te nderrmare te gjitha masat parandaluese.
	Ndotje e ujerave	Edhe per ujerat nentokesor vlen i njejt

	nentokesore	vleresim si per ujerat siperfaqesor. Duke qene se nuk ka shkarkime dhe i gjithe procesi ka te bej me punime mekanike ne therrmimin e hekur-nikelit nuk kemi shkarkime te drejtperdrejta nga procesi i punes. Rasti i vetem mund te jete derdhje aksidentale te lubrifikanteve te mjeteve te punes dhe shplarja e tyre nga ujerat e shiut per te perfunduar ne ujerat nentokesore. Vleresohet jo e rendesishme.
Ajer	Emisione gazesh dhe pluhurit	Aktiviteti prodhues nuk ka ne asnje faze te tij emisione gazesh. Gjate punes clirohen gaze nga mjetet e transportit qe punojne ne kantier. Ndersa per shkaktimin e pluhurit nga aktiviteti vleresohet se mund te kete shkarkime te pluhurit nese nuk merren masa per lagien e materialit gjate punes dhe lagien e sheshit te punes per te shmangur clirimin e grimcave. Ne pergjithesi vleresohet qe ky proces te kete shkarkime te pluhurit ne atmosfere.
	Zhurme,vibrime	Nuk do te kete shkaktim zhurme jashte kapanonit te prodhimit. Ne brendesi te tyre zhurma e shkaktuar nga linjat do te jete brenda kufinjve te ruajtjes se shendetit te punetoreve.
Mjedisi biologjik	Flora dhe fauna	Flora dhe fauna e zones nuk do te ndikohet nga aktiviteti, pasi eshte brenda siperfaqes se shfrytezimit minieres.
Mjedisi human	Shqetesim te banoreve	Nuk ka banesa ne afersi te zones se projektit. Gjithashtu zona ka mjaft maniera te shfrytezimit te hekur-nikelit.
Ndikimet dytesore te projektit	Ndikimet ne trafik	Aktiviteti do te ndikoj ne shtimin e trafikut te zones me levizjen e kamioneve per transportimin e materialit fraksionuar.

KAPITULLI III

3. MASAT ZBUTESE TE NDIKIMEVE NEGATIVE NE MJEDIS

3.1 - Masat e pergjithshme te propozuara per zbutjen e ndikimeve negative mjedisore

Me qellim qe te parandalohen, shmangen, minimizohen dhe kontrollohen ndikimet negative mjedisore te projektit gjate fazes se ndertimit dhe ushtrimit te tij duhet te merren masat e duhura nga shoqeria " North - Star Mining " sh.p.k

Lloji i masave per mbrojtjen e mjedisit qe do te merren ndahen ne:

1. teknike
2. organizative

Kuadri i masave teknike dhe organizative

Cfare	Si
Parandalim	<ul style="list-style-type: none">- Perzgjedhja e teknologjise me cikël te mbyllur me pajtueshmeri mjedisore- Instalimi korrekt i makinave, sipas skemes teknologjike te permiresuar- Perzgjedhja dhe trajnim i personelit per menyren e perdorimit te teknologjise dhe veprimit- Kontroll i vazhdueshem dhe mirmbajtje e filtrave te kapjes se pluhurit dhe gazeve- Perdorimi i naftes D1 per kamionet- Zbatim i rigoroz i sigurimit teknik gjate punes dhe nderprerjes se saj- Testimi periodik i teknologjise agregateve te saj- Sigurim i vendit ku depozitohen mbetjet e ngurta duke krijuar bordura te ngritura qe edhe nese rrijdhin papasterti prej tyre te qendrojne brenda siperfaqes se percaktuar, per te mos lejuar ndotje prej tyre ne mjedisin perreth.
Kontroll	<ul style="list-style-type: none">- Sigurimi i te gjitha pajisje te nevojshme per riparim, pastrim dhe nderhyrje ne rast emergjencash- Gjeneratori duhet te rrethohet me mur dhe te kete nje vend te vecante

Nderhyrje	<ul style="list-style-type: none"> - Riparim i menjehershem i difekteve dhe avarive teknologjike - Aktivizim i menjehershem i stafit dhe mjeteve ne rast emetimesh. - Pastrim i menjehershem i derdhjeve aksidentale - Njoftim i menjehershem i autoriteteve dhe njesive te specializuara ne rast emergjencash (zjarrfikes, autoambulanca)
Administrim	- Perdorimi dhe ruajtja me pergjegjesi i te gjithe infrastruktures dhe makinave sipas skemes dhe rregullave teknologjike.

3.2 Masat per mbrojtjen e ajrit nga makinerite e transportit

Nr.	Ndikimi	Masat zbutese
1	Pluhura te shkaktuara gjate fazes se transportit (aerosole)	cilësisa e ajrit dhe pluhurit ka si qellim te vleresoje cilesine e tij te ndikuar nga aktiviteti prodhues, ne kete rast per te kontrolluar filtrat qe kapin grimcat. Siloset jane te pajisur me filtra me mende ne pjesen e siperme te tyre.
2	Emetim gazesh nga automjetet qe do kryejne punimet	Sasia do te jete minimale por duhet te punohet me eficence dhe te ulet koha e mbajtjes ndezur pa qene nevoja e motoreve te mjeteve.
3	Emetim zhurmash, vibracioni dhe aromash	Duhet te kontrollohen vazhdimisht pajisjet dhe impiantet per zhurmen e shkaktuar. Edhe per kete ndikim duhet te shkurtohet ne maksimum koha e mbajtjes ndezur te motorave te mjeteve;

3.3 Menaxhimi i mbetjeve ngurta

Administrata dhe punonjesit e kantierit do ti kushtojne vemendje te vecante edhe ketij aspekti per te parandaluar ndotjen ne Mbetjet inerte do te menaxhohen ne bashkepunim me perfaqesues te Njesise se Qeverisjes Vendore. Keto mbetje do te depozitohen ne nje zone te caktuar nga Bashkia ose do te kryhet menaxhimi i integruar i mbetjeve te ngurta duke i seleksionuar dhe menaxhuar nepermjet kontratave kontaktuale me Njesine e Qeverisjes Vendore ose subjekte te licensuar per kete qellim. Asnje mbetje e ngurte nuk do te hidhet ne mjediset ujore dhe ate tokesore te zones.

3.4 Programi i monitorimit dhe elementet e tij

Ne pergatitjen e programit te monitorimit specialistet kane marre ne konsiderate mundesine per te realizuar nje monitorim realist te elementeve me ndikim ne mjedis. Persa me siper eshte menduar qe te

perzgjidhen per tu monitoruar nga laboratore te nenkontraktuar nga vete shoqeria ata elemente qe realisht mund te indentifikohen, maten, rregjistrohen dhe komunikohen ne organet e administrimit te mjedisit (ARM, Bashki etj). Te dhenat cilesore, sipas tabelës do te hidhen ne nje regjister qe administrohet nga vet kompania dhe do te dorezohen ne ARM e Qarkut sa here ju kerkohet, sipas proceduarve ligjore dhe rregulloreve.

Nr	Natyra e monitorimit	Frekuenca	Analiza
2	Monitorimi i shkarkimeve te gazta nga aktiviteti	Periodike (Cdo 3 muaj)	LNP, Nox, Cox, SOx
3	Matja - Listimi i te gjitha mbeturinave dhe krahsimi me standartet ISO 1990/2000.	Çdo jave	Peshimi dhe asgjесim/ riciklimi i tyre
4	Monitorimi i zhurmes se shkaktuar	Periodik (raportim cdo 3 muaj)	Zhurma db(A) nga aktiviteti i prodhimit te impianteve ne 2 pika ne rrethim te kapanonit

* Cdo parameter dhe ndikim qe mund te identifikohet nga aktiviteti mund te shtohet si parameter per tu monitoruar